

**Міністерство внутрішніх справ України
Донецький державний університет внутрішніх справ**

Яндович Дмитро Олександрович

УДК 342.9+351.741

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕПАРТАМЕНТУ
СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Автореферат

дисертації на здобуття наукового ступеня

кандидата юридичних наук

Кропивницький – 2026

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Донецькому державному університеті внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України.

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, професор
заслужений юрист України
Вітвіцький Сергій Сергійович,
ректор Донецького державного
університету внутрішніх справ.

Опоненти:

доктор юридичних наук, професор
Дубинський Олег Юрійович,
проректор з науково-педагогічної
роботи, економічних, юридичних та
соціальних питань Національного
університету кораблебудування імені
адмірала Макарова

кандидат юридичних наук
Мацько Віта Андріївна,
головний спеціаліст відділу науки та
інновацій Департаменту освіти, науки та
спорту Міністерства внутрішніх справ
України.

Захист відбудеться 26 лютого 2026 року о 10.00 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 11.737.02 у Донецькому державному університеті внутрішніх справ за адресою: 25015, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Донецького державного університету внутрішніх справ за адресою: 25015, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1.

Автореферат розіслано 26 січня 2026 року.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Володимир БУГА

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Сьогодні, організована злочинність дедалі більше інтегрується у сфери економіки, публічного управління, фінансів та безпеки, набуває транснаціональних форм, використовує наслідки війни, соціальну нестабільність і цифрові технології для розширення свого впливу. Так, у 2025 році продовжилося істотне зростання основних показників діяльності організованих злочинних формувань: якщо у 2015 році було виявлено 131 організовану групу, то у 2023 році їх кількість зросла до 443 (збільшення на 247,8%), а у 2025 році – до 591, що становить приріст ще на 33,4%. Абсолютну більшість серед виявлених злочинних угруповань стабільно становлять саме організовані групи, що підтверджує структурну еволюцію злочинності та зростання її організованих форм. Зазначені тенденції посилюють запит на ефективні адміністративно-правові механізми управління, координації та аналітичного супроводу протидії таким загрозам.

У той же час, органи правопорядку опинилися в умовах безпрецедентного навантаження та підвищених безпекових ризиків, що актуалізувало комплекс організаційних, кадрових, управлінських і правових проблем, які обмежували їхню спроможність повною мірою виконувати завдання із забезпечення національної безпеки. Суспільний запит на глибинні, системні та незворотні реформи правоохоронної системи не лише зберігся, а й суттєво посилюється, що повністю кореспондує з європейськими підходами до модернізації сектору внутрішньої безпеки в посткризових і воєнних умовах. Саме такі положення покладені в основу Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки. Національна поліція України як ключовий елемент цього сектору виконує широкий спектр завдань, спрямованих на забезпечення публічної безпеки, захист прав і свобод людини, запобігання, виявлення та припинення кримінальних правопорушень. У межах її структури посідає особливе місце Департамент стратегічних розслідувань як міжрегіональний територіальний орган у складі кримінальної поліції, який бере участь у реалізації державної політики з питань протидії організованим та корупційній злочинності, терористичним загрозам.

Відтак, в умовах збройної агресії проти України, запровадження воєнного стану, а також трансформації кримінальних загроз, особливої актуальності набуває наукове осмислення адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України як спеціалізованого суб'єкта протидії організованим злочинності.

Теоретичну основу дослідження становлять здобутки учених-представників адміністративно-правової науки, які присвятили свої наукові праці правоохоронній діяльності, зокрема: В. Б. Авер'янов, М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, Д. М. Бахрах, Ю. П. Битяк, С. Г. Братель, С. С. Вітвіцький,

В. В. Галуцько, І. П. Голосніченко, С. М. Гусаров, О. Ю. Дрозд, В. О. Заросило, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, О. В. Кузьменко, М. В. Лошицький, В. А. Мацько, О. М. Мердова, О. М. Музичук, А. М. Подоляка, О. П. Рябченко, О. Ю. Салманова, Є. Ю. Соболев, В. В. Сокурєнко, О. С. Юнін, Х. П. Ярмакі, О. Н. Ярмаш та ін.

Окремі аспекти протидії організованій злочинності були предметом наукових досліджень Л. І. Аркуші, В. Л. Грохольського, О. С. Доценка, П. С. Єпринцева, В. І. Литвиненка, В. В. Марчука, Т. М. Міщенко, Г. П. Пожидаєва, В. Г. Севрука, Ю. Ю. Сорочик, О. Ю. Шостко та ін.

Доробок зазначених вчених має важливе наукове й практичне значення, однак, за сучасних реалій збройної агресії проти України, запровадження воєнного стану, трансформації кримінальних загроз, посилення транснаціонального характеру організованої злочинності, а також реформування системи органів правопорядку, у вітчизняній юридичній науці досі відсутнє комплексне, системне й цілісне дослідження адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, яке б охоплювало правове регулювання, функціональне призначення, повноваження та напрями удосконалення діяльності такого суб'єкта в механізмі протидії організованій злочинності. Зазначені обставини й зумовили обрання теми дисертації, визначили об'єкт та предмет дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до Стратегії боротьби з організованою злочинністю (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126); Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як складової сектора безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 р. № 273/2023), Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок МВС України на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11 червня 2020 р. № 454), 2025–2029 роки (наказ МВС України від 21 травня 2024 р. № 326).

Тема дисертації затверджена Вченою радою Донецького юридичного інституту МВС України 25 грудня 2013 року (протокол № 7), а уточнено рішенням Вченої ради Донецького державного університету внутрішніх справ від 27 квітня 2022 року (протокол № 12)

Мета і завдання дослідження. *Метою* роботи є розв'язання комплексної науково-прикладної задачі щодо сутності, змісту й особливостей адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України на основі аналізу національного законодавства та зарубіжного досвіду, з розробленням пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення діяльності такого суб'єкта у протидії організованій злочинності в умовах збройного конфлікту.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі *завдання*:

- з'ясувати сучасний стан наукових досліджень проблем адміністративно-правового забезпечення протидії організованій злочинності в Україні;
- визначити місце Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України у системі суб'єктів протидії організованій злочинності;
- встановити особливості нормативно-правового забезпечення організації діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України;
- сформулювати поняття та визначити особливості адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України;
- систематизувати наукові підходи до визначення елементів адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України;
- надати характеристику окремим елементам (завдання, функції, повноваження) адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України;
- узагальнити зарубіжний досвід публічного адміністрування щодо протидії організованій злочинності та розробити пропозиції щодо його використання в Україні;
- запропонувати шляхи реалізації адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України під час міжнародного співробітництва щодо протидії організованій злочинності.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини у сфері публічного адміністрування щодо протидії організованій злочинності.

Предмет дослідження – адміністративно-правовий статус Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить використання сукупності загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, зокрема: *діалектичного* – для осмислення теоретичних положень і нормативно-правових приписів, що визначають адміністративно-правовий статус Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України (розділи 1–3); *історико-правового* – з метою аналізу наукових підходів до адміністративно-правового забезпечення протидії організованій злочинності, а також формування та розвитку інституційних засад діяльності Департаменту стратегічних розслідувань у структурі Національної поліції України (підрозділи 1.1, 1.2); *формально-юридичного* – для дослідження змісту чинних нормативно-правових актів, що регламентують організацію та діяльність Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, виявлення прогалин, колізій і недоліків правового регулювання (підрозділи 1.3, 2.2, 2.3); *структурно-функціонального* – для аналізу місця Департаменту стратегічних розслідувань у системі суб'єктів протидії організованій злочинності, дослідження його завдань, функцій і повноважень, а також їх реалізація під час міжнародного

співробітництва (підрозділи 1.2, 2.2, 2.3, 3.2); *логіко-юридичного* – для надання поняття адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, визначення його елементів (підрозділи 2.1, 2.2); *порівняльно-правового* – з метою аналізу зарубіжного досвіду публічного адміністрування щодо протидії організованій злочинності та можливостей його імплементації в діяльність Департаменту стратегічних розслідувань (підрозділ 3.1); *документального аналізу* та *узагальнення* – для опрацювання програмних нормативно-правових документів, матеріалів поліцейської практики, офіційних звітів та аналітичних довідок, що характеризують реалізацію адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань (розділи 1–3); *статистичного* – з метою аналізу та узагальнення емпіричних даних щодо стану та динаміки організованої злочинності, а також оцінки результативності діяльності Департаменту стратегічних розслідувань (підрозділи 1.1, 1.2, 2.3, 3.2); *моделювання* – для розроблення пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань, у тому числі шляхом обґрунтування доцільності прийняття концептуальних і програмних документів (підрозділи 3.1, 3.2).

Емпіричну базу дослідження становили положення Конституції України, законодавчі акти, укази і розпорядження Президента України, постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України, відомчі нормативно-правові акти, міжнародно-правові документи з питань протидії організованій злочинності, наукові доробки вітчизняних вчених; узагальнені результати опитувань 225 працівників Департаменту стратегічних розслідувань з усіх регіонів країни; аналітичні звіти Національної поліції України, Офісу Генерального прокурора, а також результати вивчення практики протидії злочинності з урахуванням значного досвіду роботи автора безпосередньо в підрозділах Департаменту стратегічних розслідувань.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших теоретико-праксеологічних досліджень проблемних питань адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України з урахуванням правового регулювання, поліцейської практики та умов збройного конфлікту й воєнного стану. Автором сформульовано нові наукові положення, що мають вагоме значення для подальшого забезпечення оперативності й результативності роботи такого міжрегіонального територіального органу у складі кримінальної поліції у протидії організованій злочинності, зокрема:

вперше:

– обґрунтовано інституційний підхід до системи суб'єктів протидії організованій злочинності за рівнями (стратегічний – суб'єкти формування й забезпечення реалізації загальнодержавної безпекової політики; цільовий –

суб'єкти безпосередньої реалізації державної політики протидії організованій злочинності; змішаний – суб'єкти, що здійснюють таку протидію в межах виконання своїх основних публічно-владних функцій) з урахуванням умов збройного конфлікту й дії правового режиму воєнного стану, у межах якої визначено місце Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України як спеціалізованого суб'єкта цільового рівня який приймає тільки участь у боротьбі з організованою злочинністю, що зумовлює необхідність його чіткого законодавчого закріплення на рівні ст. 5 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»;

– визначено адміністративно-правовий статус Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України як систему нормативно закріплених цільових, структурно-організаційних та компетенційних елементів, спрямованих на реалізацію повноважень щодо протидії організованій злочинності, шляхом здійснення оперативно-розшукової діяльності, збору, аналізу та узагальнення інформації про кримінальні правопорушення, а також координації дій підпорядкованих підрозділів з метою забезпечення захисту прав і свобод людини, національної безпеки та інтересів держави;

– запропоновані шляхи імплементації зарубіжного досвіду інституційного забезпечення протидії організованій злочинності, зокрема визнано перспективним розроблення та впровадження у вітчизняне правове поле та правозастосовну практику документів стратегічного рівня: Концепції розвитку Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, яка має закласти ідеологію ризик-орієнтованої діяльності; План дій з удосконалення діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України щодо протидії організованій злочинності (до 2030 року), який конкретизуватиме положення Концепції та передбачатиме: функціональне розмежування повноважень; інституційне посилення кримінального аналізу; упровадження системи постійного моніторингу криміногенної та безпекової ситуації; переорієнтацію оцінювання ефективності діяльності; удосконалення спеціалізованих програм підготовки особового складу з урахуванням сучасних викликів;

удосконалено:

– наукові підходи до узагальнення правового забезпечення протидії організованій злочинності з урахуванням трансформації безпекового середовища, дії правового режиму воєнного стану та модернізації правоохоронних органів, що дозволило виявити концептуальні прогалини у науковому осмисленні адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України та обґрунтувати необхідність його комплексного дослідження як спеціалізованого суб'єкта реалізації державної політики у сфері протидії організованій злочинності;

– систематизацію нормативно-закріплених завдань Департаменту стратегічних розслідувань з виокремленням оперативно-розшукових (стратегічні, тактичні), які спрямовані на протидію організованим групам і злочинним організаціям, терористичним загрозам у межах визначеної компетенції; корупційним правопорушенням і правопорушенням, пов'язаним з корупцією;

– розподіл функцій Департаменту стратегічних розслідувань на організаційні, інформаційно-аналітичні, оперативно-розшукові, процесуальні, координаційні, міжнародні, безпекові;

– зміст повноважень Департаменту стратегічних розслідувань: 1) права (загальні, спеціальні (цільові, оперативні), що сприяють забезпеченню охорони прав і свобод людини, протидії організованій злочинності, корупції, тероризму; 2) обов'язки – носять функціональний характер і визначені через завдання та сферу компетенції;

дістало подальшого розвитку:

– критичне осмислення нормативно-правового забезпечення організації діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, яке носить не тільки підзаконний (відомчий) механізм адміністративно-правового регулювання, а й кримінальний процесуальний та оперативно-розшуковий характер, що зумовлює необхідність правового закріплення функції оперативно-розшукового реагування на кримінальні правопорушення в окремому розділі Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України (2019 р.) як однієї з цілей діяльності, спрямованої на проведення гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів в умовах збройних ризиків, з метою прийняття невідкладних управлінських рішень у тому числі й в умовах воєнного стану;

– характеристика елементів адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України з розподілом на: цільові (мета, принципи, завдання та функції діяльності); структурно-організаційні (створення та функціонування органу; організаційна структура; реалізації цілевих елементів щодо протидії організованим злочинності; взаємодія); компетенційні (права та обов'язки органу, працівників);

– наукове обґрунтування пропозицій щодо посилення нормативно-правової бази протидії організованій злочинності в Україні та розроблення і прийняття комплексних міждержавних програм протидії транснаціональній організованій злочинності, з урахуванням рекомендацій ООН та діяльності міжнародних безпекових інституцій, що безпосередньо визначають зміст і практичну реалізацію цілевих та компетенційних елементів адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України у міжнародному вимірі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що

сформульовані висновки й пропозиції впроваджені та можуть бути використані в:

– *науково-дослідній роботі* – при подальшому вирішенні проблемних питань, пов'язаних з дослідженням організації діяльності Національної поліції України щодо протидії організованій злочинності (Акт Донецького державного університету внутрішніх справ від 08 липня 2025 року);

– *практичній діяльності* – для розроблення й удосконалення чинного законодавства, що регламентує діяльність та визначає адміністративно правовий статус Департаменту стратегічних розслідувань;

– *освітньому процесі* – під час підготовки навчально-методичних матеріалів та викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України», «Публічне адміністрування», «Управління в правоохоронних органах», «Стратегічне управління в публічній сфері» (Акт Донецького державного університету внутрішніх справ від 08 липня 2025 року).

Апробація результатів дисертації. Основні положення та висновки дослідження оприлюднені автором у виступах на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Пріоритетні напрями розвитку правової системи України» (м. Львів, 28–29 січня 2022 року); «Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання суспільних відносин» (м. Харків, 4–5 лютого 2022 року); «Восьмі Таврійські юридичні наукові читання» (м. Київ, 16–17 червня 2023 року).

Публікації. Основні положення дисертації опубліковано у 8 наукових працях, серед яких 4 статті у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, 1 стаття у зарубіжному науковому виданні, 3 тези у збірниках наукових доповідей, оприлюднених на міжнародних науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (192 найменування на 18 сторінках) та трьох додатків на 9 сторінках. Повний обсяг дисертації становить 231 сторінка, з них основний текст дисертації 189 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, висвітлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено мету і завдання, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано методи дослідження; окреслено наукову новизну, практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача; наведено відомості про апробацію та публікації результатів дослідження, структуру й обсяг дисертації.

Розділ 1 «Загальна характеристика діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України як суб'єкта протидії

організованій злочинності» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 1.1 *«Стан наукових досліджень проблем адміністративно-правового забезпечення протидії організованій злочинності в Україні»* узагальнення результатів дослідження дало підстави для висновку, що ефективному вирішенню наявних проблем протидії організованій злочинності сприятимуть активізація наукових розробок на сучасному етапі та впровадження найбільш прогресивних із них у практичну діяльність правоохоронних інституцій. Теоретичний аналіз наукових доробків засвідчує, що вітчизняні науковці приділяли увагу протидії організованій злочинності (Л. І. Аркуша, О. М. Бандурка, М. Г. Вербенський, А. А. Вознюк, В. Д. Гвоздецький, В. Л. Грохольський, О. С. Доценко, П. С. Єпринцев, О. Г. Кулик, О. М. Литвак, В. В. Марчук, Т. М. Міщенко, Г. П. Пожидаєв, Ю. Ю. Сорочик, О. Ю. Шостко та ін.). І хоча, наукові праці переважно охоплюють адміністративно-правові, кримінологічні, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти, значна частина з них виконана у попередні роки, що з об'єктивних причин не дозволяє повною мірою відобразити сучасні виклики, зумовлені трансформацією системи безпеки, умовами воєнного стану та інституційним розвитком правоохоронних інституцій, зокрема Національної поліції України. Більше того, незважаючи на наявність значного масиву наукових праць, комплексного й цілісного дослідження адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України з визначенням його системного місця та функціональної ролі у загальнодержавному механізмі протидії організованій злочинності досі не здійснювалося, що зумовлює наукову прогалину.

У підрозділі 1.2 *«Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України у системі суб'єктів протидії організованій злочинності»* зазначено, що модернізована система правоохоронних органів України, покликаних здійснювати протидію організованій злочинності, попри задекларовані інституційні зміни, залишається недостатньо ефективною та такою, що в цілому не відповідає міжнародним стандартам у сфері захисту прав людини, зберігає ознаки надмірної каральної спрямованості, вразливості до корупційних впливів і політичної залежності, характеризується дублюванням повноважень, громіздкістю центрального апарату, розбалансованістю системи і структури, а також незадовільним рівнем організаційно-правового, матеріально-технічного й кадрового забезпечення.

Встановлено, що на законодавчому рівні лише єдиний державний орган спеціально визначений як такий, що безпосередньо покликаний боротися з організованою злочинністю, – спеціальні підрозділи Служби безпеки України по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, інституційні можливості яких об'єктивно не дозволяють забезпечити комплексну протидію організованій злочинності за всіма напрямками. Водночас інші ключові органи державної влади – Національна поліція України, органи прокуратури, державного фінансового

контролю, установи виконання покарань та слідчі ізолятори, Національне антикорупційне бюро України та інші – нормативно визначені лише як такі, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, що свідчить про відсутність цілісної, ієрархічно впорядкованої та функціонально узгодженої системи суб'єктів, здатних здійснювати не фрагментарну участь, а цілеспрямовану та системну протидію такому негативному явищу.

З урахуванням умов збройної агресії проти України, активізації спроб створення терористичних структур та зростання гібридних криміногенних загроз, організована злочинність обґрунтовано розглядається як безпосередня загроза національній безпеці, у зв'язку з чим запропоновано концептуально осмислену модель системи суб'єктів протидії організованій злочинності за рівнями: стратегічним – суб'єкти формування та забезпечення реалізації загальнодержавної безпекової політики (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування); цільовим – суб'єкти, безпосередньо покликані здійснювати протидію організованій злочинності (Національна поліція України, Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, органи прокуратури, Державне бюро розслідувань); змішаним – суб'єкти, які здійснюють протидію організованій злочинності в межах виконання покладених на них інших основних функцій (Національна гвардія України, Служба зовнішньої розвідки України, органи державного фінансового контролю, органи й установи виконання покарань та слідчі ізолятори тощо), що створює концептуальне підґрунтя для визначення системоутворюючої ролі Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України як ключового спеціалізованого суб'єкта у механізмі протидії організованій злочинності.

У підрозділі 1.3 *«Нормативно-правове забезпечення організації діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України»* наголошено, що збройна агресія (2014 р.) та повномасштабна війна (2022 р.) проти України зумовили суттєве ускладнення криміногенної ситуації, а організована злочинність дедалі частіше інтегрується у сфери публічного управління, економіки та безпеки, використовуючи корупційні зв'язки, насильницькі механізми й елементи гібридного впливу. У таких умовах, нормативно-правові засади діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України визначаються цілою низкою правових норм, зокрема конституційного, адміністративного, кримінального, кримінального процесуального, оперативно-розшукового та інших галузей права, значна частина яких носить відомчий (підзаконний) характер. Однак перевага серед цих норм надається адміністративно-правовим, оскільки вони безпосередньо стосуються адміністративно-управлінської діяльності, від якої залежить державна політика, стратегія, тактика, нормативно-правове регулювання та інші необхідні заходи щодо протидії організованій злочинності. Профільним нормативно-правовим

актом з протидії організованій злочинності є Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», норми якого характеризуються неконкретністю, суперечливістю і неефективністю, що зумовлює прийняття нового законодавчого нормативно-правового акту.

Доведено, що оперативно-розшукова діяльність Департаменту стратегічних розслідувань зумовлює необхідність правового закріплення функції оперативно-розшукового реагування на кримінальні правопорушення в окремому розділі Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України (2019 р.) як однієї з цілей діяльності, спрямованої на проведення гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів в умовах збройних ризиків, з метою прийняття невідкладних управлінських рішень у тому числі й в умовах воєнного стану. Однак, сучасна розбалансована гібридна модель взаємодії оперативних форм роботи не дозволяє ефективно використовувати оперативно-розшуковий потенціал щодо викриття фактів організованої злочинної діяльності, а тому ключовим законодавчим завданням є оновлення та кодифікація правових основ самої оперативно-розшукової діяльності шляхом ухвалення нового закону (наприклад, «Про кримінальну розвідку»), який має чітко визначити статус, повноваження та інструментарій у тому числі органів і підрозділів Національної поліції України.

Розділ 2 «Зміст адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 *«Поняття та особливості адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України»* обґрунтовано, що адміністративно-правовий статус органу державної влади формується та закріплюється системою норм законів і підзаконних нормативно-правових актів, однак визначальне значення при цьому мають спеціальні нормативно-правові документи, які регламентують організацію, правові засади, структуру та порядок діяльності, при цьому конкретизують його місце у системі публічної адміністрації, визначають функціональне призначення, напрями діяльності, обсяг прав і обов'язків, а також механізми реалізації наданих повноважень. У такому розумінні концепт адміністративно-правового статусу органу публічної влади ґрунтується, з одного боку, на загальних теоретичних і законодавчих положеннях адміністративного права, що характеризують сферу діяльності та належність органу до відповідної управлінської системи (у даному випадку – системи Міністерства внутрішніх справ України та Національної поліції України), а з іншого – на спеціальних нормах (Положенні, наказах, інструкціях тощо), притаманних виключно конкретному органу, яким є Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України.

Однак, проведений аналіз нині чинного законодавства засвідчив, що на

законодавчому рівні не сформовано єдиної, цілісної моделі адміністративно-правового статусу суб'єктів протидії організованій злочинності, а наявні відомчі нормативно-правові мають вибіркового характеру, що об'єктивно ускладнює чітке визначення організаційних, функціональних, компетенційних характеристик діяльності Департаменту стратегічних розслідувань у системі публічної адміністрації та Національної поліції України зокрема. Відтак, правове становище Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України формується в умовах фрагментарного та концептуально неузгодженого відомчого нормативно-правового регулювання, що зумовлює відсутність системного, комплексного бачення ролі та місця такого суб'єкта у механізмі державної політики щодо протидії організованій злочинності.

У підрозділі 2.2 *«Елементи адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України»* теоретично встановлено, що адміністративно-правовий статус доцільно розглядати як складну, багатокomпонентну правову конструкцію, яка поєднує цільові, структурно-організаційні та компетенційні елементи і відображає комплексне правове становище суб'єкта у системі публічно-правових відносин.

Враховуючи, що мета діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України – участь в реалізації політики держави у сфері боротьби з організованою злочинністю та здійснення оперативно розшукової діяльності, що ґрунтується на системі базових принципів (верховенства права, дотримання прав і свобод людини, законність, відкритість, прозорість, політична нейтральність, громадянське партнерство, безперервність), запропоновано адміністративно-правовий статус Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України розглядати як систему нормативно закріплених цільових (мета, принципи, завдання та функції діяльності); структурно-організаційних (створення та функціонування органу; організаційна структура; реалізації цільових елементів щодо протидії організованій злочинності; взаємодія); компетенційних (права та обов'язки органу, працівників) елементів, спрямованих на реалізацію повноважень щодо протидії організованій злочинності, шляхом здійснення оперативно-розшукової діяльності, збору, аналізу та узагальнення інформації про кримінальні правопорушення, а також координації дій підпорядкованих підрозділів з метою забезпечення захисту прав і свобод людини, національної безпеки та інтересів держави. Правові норми адміністративного законодавства встановлюють і закріплюють адміністративно-правові відносини, в яких безпосередньо бере участь зазначений суб'єкт правовідносин, а адміністративно-правовий статус є ключовою гарантією якісного та ефективного виконання таким органом Національної поліції України покладених на них завдань і функцій.

У підрозділі 2.3 *«Характеристика окремих елементів адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної*

поліції України» наголошено, що серед елементів адміністративно-правового статусу, ключове значення для праксеологічного змісту діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України мають завдання, функції та повноваження.

З огляду на мету та завдання Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України потребує перегляду сама назва такого органу, оскільки такий суб'єкт не віднесений кримінальним процесуальним законодавством до органів досудового розслідування, у зв'язку з чим його найменування не відповідає реальному правовому (процесуальному) статусу. Крім того, дискусійною залишається модель організаційної підпорядкованості територіальних підрозділів виключно центральному апарату Департаменту, адже подібна практика вже застосовувалася під час функціонування ГУБОЗ МВС України та, як засвідчив досвід, сприяла системній корупції в цих підрозділах, що зрештою стало однією з передумов їх ліквідації у 2015 році. Відтак, запропоновано перейменувати такий орган у Департамент протидії організованій злочинності, що більшою мірою відповідатиме меті його створення, завданням, компетенції та обсягу повноважень працівників. Зазначена пропозиція узгоджується з Положеннями про Управління стратегічних розслідувань в областях.

Проведена систематизація функцій Департаменту стратегічних розслідувань Національна поліція України, що дозволяє встановити місце такого органу у системі протидії організованій злочинності й розкрити специфіку його компетенції: 1) загальні (організаційні) – спрямовані на організацію, управління та внутрішнє забезпечення діяльності Департаменту; 2) інформаційно-аналітичні – збирання та аналіз інформації про кримінальні правопорушення; узагальнення та прогнозування криміногенної ситуації; оцінювання ризиків і загроз; забезпечення обґрунтованості управлінських і оперативних рішень; 3) оперативно-розшукові – безпосередньо спрямовані на протидію організованій злочинності, корупції, тероризму; профілактика кримінальних правопорушень, їх виявлення, припинення та розкриття; здобуття та фіксація інформації про події, факти, діяльність, які створюють загрозу; здійснення розшуку осіб; кримінально-розвідувальне супроводження кримінального провадження; 4) допоміжні (процесуальні) – виконання доручень слідчого, вказівок прокурора та ухвал слідчого судді щодо проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій; 5) координаційні та міжнародні – міжвідомча, міжнародна взаємодія; виконання міжнародних договорів, розгляд запитів іноземних правоохоронних органів і співпраця з міжнародними організаціями; 6) спеціальні (безпекові) – забезпечення правового режиму воєнного стану, протидія загрозам суверенітету та територіальній цілісності України.

Обґрунтовано, що повноваження Департаменту стратегічних розслідувань – це система нормативно закріплених прав і обов'язків (правообов'язок), якими

наділений орган та його працівники. Зміст повноважень характеризується такими ознаками: 1) права та обов'язки визначені в Законах України «Про Національну поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про запобігання корупції» як загальні та Положенні про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України як спеціальні (з розподілом на цільові, оперативні), яке деталізує реалізацію повноважень у межах законодавчо визначених процедур і гарантій; 2) сукупність прав спрямована на забезпечення належних умов для виконання покладених на такий орган завдань; 3) обов'язки носять функціональний характер і визначені через завдання та сферу компетенції.

Розділ 3 «Шляхи удосконалення адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 3.1 «Зарубіжний досвід публічного адміністрування щодо протидії організованій злочинності» проведений зарубіжний аналіз засвідчив, що Департамент стратегічного управління із розширеним колом завдань щодо протидії організованій злочинності недостатньо інтегрований у систему проактивного управління безпековими ризиками, що є критично важливим в умовах воєнного стану, зростання латентної та транснаціональної злочинності. Відтак, на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки (2023 р.) обґрунтовано необхідність розроблення і впровадження: I. *Концепції розвитку Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України*, яка має закласти ідеологію ризик-орієнтованої, проактивної, аналітико-орієнтованої та комплексної діяльності за якої протидія організованій злочинності, нейтралізація кримінальних загроз, захист прав і свобод людини визначатимуться як ключові стратегічні орієнтири. У межах Концепції доцільно визначити місце Департаменту у системі правоохоронних органів; уточнити його функціональне призначення у протидії організованій, корупційній злочинності та тероризму з урахуванням кризових ситуацій і умов воєнного стану; розширити систему принципів діяльності за рахунок попереджувальної, аналітичної та координаційної складових; II. *Плану дій з удосконалення діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України* щодо протидії організованій злочинності (до 2030 року), який конкретизуватиме положення Концепції та передбачатиме: 1) функціональне розмежування повноважень Департаменту стратегічних розслідувань, Національної поліції України, інших правоохоронних органів з метою уникнення дублювання у сфері протидії організованій злочинності; 2) інституційне посилення кримінального аналізу шляхом створення підрозділів стратегічного аналізу й прогнозування кримінальних загроз у структурі такого суб'єкта; 3) упровадження системи постійного моніторингу криміногенної та безпекової ситуації; 4) переорієнтацію

оцінювання ефективності діяльності Департаменту з кількісних показників на критерії зниження рівня кримінальних загроз і превентивного впливу; 5) удосконалення інформаційно-аналітичної інфраструктури та спеціалізованих програм підготовки особового складу з урахуванням сучасних викликів, зокрема у сфері фінансових розслідувань, кіберзлочинності, кризового менеджменту та міжвідомчої взаємодії.

У підрозділі 3.2 *«Реалізація адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України під час міжнародного співробітництва щодо протидії організованій злочинності»* доведено, що рекомендації ООН відіграють ключову роль у координації міжнародних зусиль, формуванні міжнародно-правової основи протидії злочинності та виробленні міжнародних стандартів боротьби з транснаціональними організованими злочинними угрупованнями, що безпосередньо впливає на реалізацію адміністративно-правового статусу вітчизняних правоохоронних органів, зокрема Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. Матеріали та рішення конгресів ООН з питань запобігання злочинності і кримінального правосуддя засвідчують сталу тенденцію до розширення кола проблем, які обговорюються державами-учасницями, що є закономірною реакцією міжнародної спільноти на зростання рівня криміногенності у світі в умовах глобалізаційних, у тому числі воєнних, процесів та активного залучення до них транснаціональних організованих злочинних формувань.

Встановлено, що у відповідь на зазначені виклики функціонують спеціалізовані міжнародні правоохоронні структури, діяльність яких спрямована на виявлення та припинення злочинної активності транснаціональних угруповань на території кількох країн, а їх функціонування забезпечує можливість акумулювання та використання інформаційних ресурсів, зокрема щодо реєстрації підприємств, руху фінансових потоків, функціонування конвертаційних центрів та інших елементів злочинної інфраструктури. У цьому контексті реалізація адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань відбувається через інтенсивну взаємодію з міжнародними безпековими організаціями, правоохоронними органами держав – членів Європейського Союзу, спеціалізованими структурами з протидії злочинності, а також контрольно-ревізійними органами, що істотно підвищує ефективність протидії організованій злочинності. Водночас, в умовах сьогодення, міжнародне співробітництво Департаменту стратегічних розслідувань, часто обмежується необхідністю здійснення взаємодії виключно через центральні органи управління, що не завжди відповідає вимогам оперативності. Такий підхід ускладнює своєчасний обмін оперативною інформацією та координацію дій з іноземними партнерами, особливо на стадії підготовки протиправних діянь, що негативно позначається на ефективності протидії. За таких обставин актуалізується потреба

у вдосконаленні адміністративно-правових механізмів міжнародного співробітництва, зокрема шляхом розроблення та прийняття міжнародних угод, які б чітко й уніфіковано регламентували порядок взаємодії інституцій сектору безпеки у боротьбі з тяжкими та особливо тяжкими злочинами транснаціонального характеру.

ВИСНОВКИ

У дисертації, на основі комплексного наукового аналізу доктрин вітчизняних учених у галузі адміністративного права, вітчизняного законодавства та поліцейської практики, сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, а саме:

1. Повномасштабна збройна агресія, ескалація організованих форм злочинної діяльності в умовах воєнного стану, трансформація системи національної безпеки, реформування правоохоронних органів та істотні зміни законодавства суттєво актуалізували проблему протидії організованій злочинності. Аналіз наукових доробків, що репрезентують різні підходи, концепції, моделі, програми та пропозиції, сприяє розширенню векторів наукового пошуку й оновленню змісту адміністративно-правових заходів впливу. Водночас переважна частина наявних досліджень, сформованих у докризовий період, не враховує специфічних криміногенних чинників воєнного часу, зокрема зростання нелегального обігу зброї, послаблення контрольних механізмів на деокупованих територіях, підвищення рівня соціальної вразливості населення та появу гібридних форм організованих збройних угруповань. За таких умов протидія організованій злочинності зберігає статус стратегічного пріоритету держави, а відтак, з урахуванням сучасних викликів і перспектив європейської інтеграції України, формування ефективного адміністративно-правового механізму повинно ґрунтуватися комплексному науковому осмисленні та узагальненні практики діяльності органів кримінальної юстиції, насамперед Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України.

2. В умовах збройної агресії організована злочинність є прямою загрозою національній безпеці України, що проявляється у зростанні тяжких злочинів, поширенні корупційних зв'язків, застосуванні насильства та дестабілізації соціально-політичної ситуації, підриві економічного розвитку й довіри до органів влади. Використання організованої злочинності як інструменту зовнішнього та внутрішнього деструктивного впливу поєднується з відсутністю системного підходу до протидії. За таких умов обґрунтовано доцільність формування нової, концептуально впорядкованої системи суб'єктів протидії організованій злочинності за рівнями: стратегічний – суб'єкти формування та забезпечення реалізації загальнодержавної безпекової політики; цільовий – суб'єкти,

безпосередньо покликані здійснювати протидію організованій злочинності як основний напрям своєї діяльності; змішаний – суб'єкти, які здійснюють протидію організованій злочинності в межах виконання покладених на них інших основних функцій. У межах запропонованої системи Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України посідає місце спеціалізованого суб'єкта цільового рівня, який тільки бере участь у реалізації державної політики з питань боротьби з організованою злочинністю та здійснює оперативно-розшукову діяльність, що не відповідає реальній ролі такого суб'єкта та зумовлює необхідність законодавчого закріплення шляхом внесення відповідних змін до ст. 5 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

3. Нормативно-правове забезпечення організації діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України слід розглядати як складову ширшої системи правового регулювання правоохоронної діяльності, що формується на основі міжнародних зобов'язань України, актів національного законодавства та відомчих нормативно-правових актів, сукупність яких визначає правовий статус такого суб'єкта, особливості його організаційної побудови, порядок реалізації повноважень, а також межі та способи застосування правових інструментів у протидії організованій злочинності. Відтак, до складових нормативно-правового забезпечення організації діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України запропоновано віднести правові норми, що визначають порядок утворення, організаційну побудову, функціонування та регламентацію діяльності; закріплюють форми та методи протидії організованій злочинності, в органах державної влади та місцевого самоврядування, корупційним проявам, а також у сфері захисту прав і свобод людини й об'єктів права власності, з одночасним визначенням обсягу повноважень і компетенції; забезпечують реалізацію встановлених прав і обов'язків, а також регламентують порядок взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки.

4. Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України – це міжрегіональний територіальний орган у складі кримінальної поліції Національної поліції України, створений для реалізації державної політики у сфері протидії організованій злочинності (запобігання, виявлення, припинення та документування діяльності організованих груп, корупційних правопорушень, терористичних загроз), шляхом здійснення оперативно-розшукової діяльності, збору, аналізу та узагальнення інформації про кримінальні правопорушення, а також координації дій підпорядкованих підрозділів з метою забезпечення захисту прав і свобод людини, національної безпеки та інтересів держави відповідно до законодавства України.

5. Адміністративно-правовий статус Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України – закріплене спеціальними

нормативно-правовими актами правове положення в системі органів публічного адміністрування зі змістовно визначеними цільовими (мета, принципи, завдання та функції діяльності), структурно-організаційними (визначають процедури утворення, функціонування та організаційну структуру) та компетенційними (завдання, функції та повноваження) елементами.

6. Праксеологічний зміст діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України визначений першочергово завданнями (протидія організованим групам і злочинним організаціям, терористичним загрозам; корупційним правопорушенням і правопорушенням, пов'язаним з корупцією), функціями (організаційні, інформаційно-аналітичні, оперативно-розшукові, процесуальні, координаційні, міжнародні, безпекові) та повноваженнями (реалізація прав, з розподілом на загальні, спеціальні (цільові, оперативні) сприяє забезпеченню охорони прав і свобод людини, протидії злочинності; обов'язки носять функціональний характер і визначені через завдання та сферу компетенції), оскільки саме такі елементи адміністративно-правового статусу безпосередньо визначають напрями, форми і межі його реалізації.

7. Вивчення зарубіжного досвіду публічного адміністрування у сфері протидії організованій злочинності свідчить про наявність різноманітних інституційних моделей спрямованих на протидію організованій злочинності, у тому числі транснаціонального характеру. У країнах Північної Америки (США, Канада) акцент зроблено на чіткому розмежуванні компетенції між правоохоронними інституціями, міжвідомчій координації, застосуванні кримінального аналізу. У країнах Європейського Союзу (Італія, Німеччина, Австрія, Франція) сформовано спеціалізовані поліцейські та міжвідомчі структури з розширеними аналітичними, оперативно-розшуковими та координаційними повноваженнями, які взаємодіють з органами прокуратури, фінансово-контрольними інституціями й судовою владою, що забезпечує ризик-орієнтований підхід у діяльності, комплексний вплив на кримінальні мережі, їх фінансову основу та організаційну інфраструктуру. Такі зарубіжні практики мають стратегічне значення для розвитку Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України та потребують імплементації у його практичну діяльність шляхом розроблення і прийняття системи програмних документів, зокрема Концепції розвитку Департаменту та комплексного Плану дій, спрямованих на посилення адміністративно-правового статусу з урахуванням воєнних та безпекових викликів.

8. В умовах збройної агресії та дії правового режиму воєнного стану, організована злочинність вийшла за межі кримінально-економічного сегмента, перетворившись на суттєвий чинник воєнно-політичної ситуації та безпекових процесів. За таких умов ключові напрями протидії організованій злочинності мають бути інтегровані у систему забезпечення національної безпеки шляхом

встановлення й усунення причин і умов організованої злочинності та своєчасного виявлення організованих злочинних формувань. Відтак реалізація адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України набуває стратегічного значення саме через міжнародний вимір діяльності (інформаційний обмін, участь у спільних операціях тощо), поглиблення міжнародного співробітництва на рівні інституцій сектору безпеки (Європол, Інтерпол, ЕТТС та ін.), розвитку стратегічного прогнозування і планування, а також залучення технічної, кадрової, організаційної та іншої допомоги з боку іноземних партнерів. При цьому ключову роль відіграють компетенційні елементи адміністративно-правового статусу такого суб'єкта, що забезпечують практичну реалізацію за межами внутрішньодержавних адміністративно-правових відносин. Важливим елементом міжнародного партнерства є системний обмін і поширення кращих наукових та практичних здобутків (наголосили 98 % опитаних респондентів).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Яндович Д.О. Зарубіжний досвід публічного адміністрування щодо протидії організованій злочинності. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2024. № 7 (67). С. 463-469. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.7.70>.

2. Яндович Д.О. Елементи адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. №4. С. 647-650. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/158>.

3. Яндович Д.О. Нормативно-правове забезпечення організації діяльності Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2025. №3 (88). С. 335-341. DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2025.3.48>.

4. Яндович Д.О. Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України у системі суб'єктів протидії організованій злочинності. *Право та державне управління*. 2025. №2. С.338-344. DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.2.46>.

5. Яндович Д. О. Поняття та особливості адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. *Право і суспільство*. 2025. №2. С.800-807. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.2.108>.

6. Яндович Д. О. Завдання Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України щодо протидії організованій злочинності. *Пріоритетні напрями розвитку правової системи України*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 28–29 січня 2022 р. Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2022. С. 66-69.

7. Яндович Д. О. Повноваження Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України щодо протидії організованій злочинності. *Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання суспільних відносин*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 4–5 лютого 2022 року). Харків: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2022. С. 33-35.

8. Яндович Д. О. Завдання Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України щодо протидії організованій злочинності. *Восьмі Таврійські юридичні наукові читання* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 16–17 червня 2023 р. Львів Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 397-400.

АНОТАЦІЯ

Яндович Д. О. Адміністративно-правовий статус Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Донецький державний університет внутрішніх справ, Кропивницький, 2026.

У дисертації здійснено комплексне наукове дослідження адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України в умовах воєнного стану та зростання кримінальних загроз. Робота ґрунтується на системному аналізі наукових доробків вітчизняних учених у галузі адміністративного права, норм чинного законодавства України, матеріалів правозастосовної діяльності, а також результатів узагальнення поліцейської практики. З'ясовано сучасний стан наукової розробленості проблем адміністративно-правового забезпечення протидії організованій злочинності, визначено основні концептуальні підходи та виявлено наявні прогалини, зумовлені інституційними змінами в системі органів правопорядку. Обґрунтовано місце Департаменту стратегічних розслідувань у системі суб'єктів протидії організованій злочинності. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення організації діяльності такого міжрегіонального територіального органу у складі кримінальної поліції Національної поліції України. Сформульовано визначення адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань, систематизовано наукові підходи до розуміння його елементів, запропоновано їх удосконалену структуру й надано характеристику завданням, функціям і повноваженням. Окрему увагу приділено узагальненню зарубіжного досвіду публічного адміністрування щодо протидії організованій злочинності. Запропоновано напрями вдосконалення реалізації адміністративно-правового статусу Департаменту стратегічних розслідувань у процесі міжнародного співробітництва. Сукупність положень, висновків і рекомендацій вирішує наукове завдання у галузі адміністративного права щодо протидії організованій

злочинності.

Ключові слова: Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України, адміністративно-правовий статус, правове регулювання, завдання, функції, повноваження, організована злочинність, протидія, збройний конфлікт, воєнний стан.

ABSTRACT

Yandovych D. O. Administrative and legal status of the Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine. – Manuscript.

Dissertation for the degree of Candidate of Legal Sciences in the specialty 12.00.07 – administrative law and process; financial law; information law. – Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi, 2026

The dissertation carries out a comprehensive scientific study of the administrative and legal status of the Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine in conditions of martial law and the growth of criminal threats. The work is based on a systematic analysis of the scientific achievements of domestic scientists in the field of administrative law, the norms of current Ukrainian legislation, materials of law enforcement activities, as well as the results of police practice generalization. The current state of scientific development of the problems of administrative and legal support for combating organized crime has been clarified, the main conceptual approaches have been determined, and existing gaps conditioned by institutional changes in the system of law enforcement agencies have been identified. The place of the Department of Strategic Investigations in the system of the subjects counteracting organized crime has been substantiated. The regulatory and legal support for organizing the activities of such an interregional territorial body within the criminal police of the National Police of Ukraine has been analyzed. A definition of the administrative and legal status of the Department of Strategic Investigations has been formulated, scientific approaches to understanding its elements have been systematized, their improved structure has been proposed, and the tasks, functions, and powers have been described. Special attention is paid to the generalization of foreign experience of public administration in combating organized crime. Areas for improving the implementation of the administrative and legal status of the Department of Strategic Investigations in the process of international cooperation have been proposed. The set of provisions, conclusions, and recommendations solves the scientific task in the field of administrative law regarding countering organized crime.

Keywords: Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine, administrative and legal status, legal regulation, tasks, functions, powers, organized crime, counteraction, armed conflict, martial law.

Редакційно-видавниче відділення відділу організації наукової діяльності
Донецького державного університету внутрішніх справ
25015, м. Кропивницький, вул. Велика Перспективна, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4473 від 24.01.2013 р.
Підп. до друку 03.01.2026 р. Формат 60x84/16. Гарнітура – Times. Друк RISO.
Папір офісний. Ум.-друк. арк. 0,8. Тираж 100 прим.